

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

CORPUL DE CONTROL AL MINISTRULUI

NESECRET

Bucuresti

Nr. 720226

Din 21.03.2025

Ex. unic

APROB

VICEPRIM - MINISTRU

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

SECRETAR DE STAT

SILVIU NICU MACOVEI

Conf. Ordin 111/47/2025

Marian-Cătălin PREDOIU

NOTĂ-RAPORT

cu principalele concluzii referitoare la valorificarea stagiului de cotizare, obținut în baza O.u.G. nr. 163/2020, pentru deschiderea dreptului de pensie militară de stat

I. ASPECTE SESIZATE

În urma misiunii de audit desfășurată la Casa de Pensii Sectorială a MAI materializată în raportul de audit public intern nr. 748497/2024¹, au fost stabilite o serie de recomandări, în sarcina structurilor de specialitate ale MAI, cu privire la „interpretarea legislației² privind deschiderea dreptului la pensie prin cumpărare de vechime, cu scopul completării stagiilor minime de cotizare”.

În acest context prin Nota comună³, Casa de Pensii Sectorială, Direcția Generală Management Resurse Umane, Direcția Generală Juridică și Direcția Generală Financiară, aprobată de conducerea Ministerului, structurile anterior menționate au prezentat opinii separate cu privire la recomandările Direcției Audit

¹ aprobat de conducerea ministerului, înregistrat cu nr. 748606/2024;

² O.u.G. nr. 163/2020 pentru completarea art. 159 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și pentru adoptarea unor măsuri în domeniul asigurării unor persoane în sistemul public de pensii;

³ nr. 1743325/29.05.2024 (al Casei de Pensie Sectorială a M.A.I.), nr. 219147/28.05.2024 (al D.G.M.R.U.), nr. 167595/28.05.2024 (al D.G.J.) și Nr. 611113/28.05.2024 (al D.G.F.), și înregistrată la nivelul C.C.M. cu nr. 715354 din 30.05.2024;

Public Intern. Având în vedere faptul că nu a existat un consens din partea structurilor de specialitate, s-a dispus efectuarea unor verificări, de către Corpul de Control al Ministrului, în vederea clarificării situației de fapt.

În acest context, comisia de verificare din cadrul Corpului de Control al Ministrului, desemnată potrivit Notei⁴ aprobată de conducerea direcției generale, a desfășurat activități specifice la nivelul Casei de Pensii Sectorială a MAI, cu privire la modalitate de aplicare a prevederilor legale, în ceea ce privește deschiderea dreptului la pensie prin încheierea unui contract de asigurare socială având ca obiect plata contribuției de asigurări sociale pentru perioade de cel mult 6 ani anteriori lunii încheierii acestuia.

II. CONSTATĂRI REZULTATE DIN VERIFICĂRI

A. Aspecte reținute în documentele de sesizare:

Motivele care au condus la efectuarea verificărilor, au fost determinate de conturarea⁵, la nivelul structurilor de specialitate ale MAI, a două opinii contrare referitoare la existența/inexistența vocației polițiștilor, polițiștilor de penitenciare și personalului militar de a beneficia de prevederile O.u.G. nr. 163/2020.

Astfel, Direcția Generală Juridică și Direcția Generală Financiară au susținut opinia că prevederile O.u.G. nr. 163/2020 „se aplică și în cazul pensiilor militare de stat, dar doar în ceea ce privește deschiderea dreptului la pensia pentru limită de vârstă”.

În susținerea acestui punct de vedere cele două structuri au motivat faptul că „în cuprinsul notei de fundamentare⁶, în preambulul și în conținutul actului normativ, precum și în punctul de vedere al Ministerului Muncii și Solidarității Sociale se face referire strict la pensie pentru limită de vârstă. Pensia anticipată parțială sau pensia anticipată nu sunt circumscrise categoriei de pensie pentru limită de vârstă nici în sistemul public de pensii și nici în sistemul pensiilor militare de stat”.

Cu privire la concluziile celor două structuri anterior menționate se observă că în document nu s-a făcut trimitere la niciun temei juridic referitor la aplicarea în sistemul pensiilor militare a OuG 163/2020, context în care apreciem că situația expusă a fost analizată superficial, ținând cont și de prevederile art. 43 alin. (1) din Legea nr. 24/2000⁷ care stipulează că „preambulul enunță, în sinteză, scopul și, după

⁴ înregistrată la nivelul CCM cu nr. 715529/10.06.2024

⁵ în Nota-raport comună înregistrată la CPS cu nr. 1743325/29.05.2024, la DGMUR cu nr. 219147/28.05.2024, la DGJ cu nr. 167595/28.05.2024, respectiv la DGF cu nr. 611113/28.05.2024;

⁶ ce a însoțit proiectul de act normativ ce a devenit OUG nr. 163/2020;

⁷ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative

caz, motivarea reglementării. El nu poate cuprinde nici directive, nici reguli de interpretare...” (a se vedea Decizia nr. 2265/2023, pronunțată de Secția a II-a civilă prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că preambulul unui act normativ nu reprezintă o normă juridică).

În același context, referitor la nota de fundamentare invocată, precizăm că prin prisma Regulamentului Guvernului⁸ din 10.05.2009, aceasta este un document de motivare necesar în cadrul procedurii de avizare/aprobare, însă odată adoptat actul normativ, rolul său se reduce la facilitarea înțelegerii acestuia – metoda de interpretare teleologică.

Pe de altă parte, Casa de Pensii Sectorială și-a exprimat opinia în sensul că „stagiile de cotizare obținute potrivit O.u.G. nr. 163/2020 (...) pot fi utilizate la deschiderea drepturilor de pensie de serviciu (pensie pentru limită de vârstă, pensie anticipată și anticipată parțială)”.

În susținerea acestui punct de vedere C.P.S. a invocat prevederile art. 3 lit. i), respectiv art. 25 alin. (1) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, aceeași structură a menționat și decizia ÎCCJ nr. 25/27.03.2023, potrivit căreia „în lipsa unei interdicții exprese a dreptului de a beneficia de pensia anticipată parțială, pensionarul de invaliditate poate solicita pensia anticipată parțială, renunțând, evident, la beneficiul pensiei de invaliditate și fără a avea beneficiul consacrat de art. 82 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 doar pentru ipoteza prevăzută la alin. (1), de acordare din oficiu, a cuantumului celui mai avantajos”.

În același sens a fost și opinia exprimată de către Direcția Generală Management Resurse Umane, care susține că „stagiul de cotizare dobândit în urma achitării contribuțiilor de asigurări sociale se ia în considerare la calcularea vechimii efective”, invocând, pe lângă cele precizate de CPS, și prevederile art. 192 alin. (1) din Legea⁹ nr. 263/2010, respectiv art. 162 alin. (1) din Legea¹⁰ nr. 360/2023.

Referitor la temeiul juridic invocat¹¹ de către DGMRU, menționăm faptul că s-a constatat că acesta a fost redat incomplet în conținutul Notei-raport prezentată conducerii MAI, în sensul că a fost omis să se tehnoredacteze tot articolul vizat, respectiv că „...se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechime în muncă

⁸ privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării

⁹ privind sistemul unitar de pensii publice

¹⁰ privind sistemul public de pensii, care a abrogat Legea 263/2010

¹¹ art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 „Între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neîntegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș”

și vechime în serviciu se recunosc reciproc, în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș".

Fiind consultat Ministerul Muncii și Solidarității Sociale cu privire la „aplicabilitatea la nivelul pensiilor militare de stat a prevederilor OUG 163/2020”, această instituție și-a exprimat opinia¹² potrivit căreia „stagiul de cotizare realizat în baza contractului de asigurare socială se poate valorifica la deschiderea dreptului la pensia pentru limită de vârstă din sistemul pensiilor militare de stat dacă legea organică nu dispune în privința altor limite și condiții de valorificare a acestuia".

De asemenea, bazându-se pe dispozițiile art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 și 26 alin. (2) din Legea 223/2015, MMSS a opinat faptul că „recunoașterea reciprocă între sisteme a stagiilor de cotizare a vechimii în muncă și a vechimii în serviciu este utilă doar la deschiderea dreptului la pensie, fiecare sistem indicând în cuprinsul legii aplicabile categoriile de pensii în care se utilizează acestea”.

Nu în ultimul rând, această instituție a ținut să precizeze că „MMSS nu este autoritate publică de reglementare și interpretare a legii pensiilor militare și ca urmare punctul nostru de vedere exprimat prin prezenta adresă nu poate produce niciun efect (...)”.

În contextul mai sus prezentat, la data de 27.03.2024, Direcția de Audit Public Intern a supus aprobării conducerii M.A.I., Raportul final de audit public intern, înregistrat cu nr. 748606/2024, entitatea auditată - Casa de Pensii Sectorială a M.A.I., prin care a fost prezentată următoarea situație de fapt:

„Obiectivul de audit: Coordonarea și realizarea activităților specifice derulate pentru atingerea obiectivelor instituționale

Activitatea auditată: Conformitatea modului de realizare a activităților specifice

a) Analiza cu privire la valorificarea stagiului de cotizare dobândit în baza unui contract de asigurare pentru deschiderea dreptului de pensie de serviciu-anticipată parțial

Casa de pensii, în calitate de structură cu personalitate juridică, are responsabilitatea conform legii de a gestiona și asigura plata pensiilor militare de stat, a altor drepturi și prestații prevăzute în legi speciale, pentru militari, poliștii și funcționarii publici cu statut special, cărora le-au încetat raporturile de serviciu cu Ministerul Afacerilor Interne, respectiv Ministerul Justiției - Administrația Națională a Penitenciarelor.

¹² prin adresa nr. 803/DAS/09.05.2024

În vederea stabilirii drepturilor de pensie, Casa de Pensii Sectorială procedează la analizarea condițiilor limitative impuse de Legea¹³ nr. 223/2015, în legătură cu vechimea în muncă realizată de solicitanți.

Astfel, legiuitorul a definit vechimea în muncă la art.3 din legea nr. 223/202015 ca fiind perioada de timp în care militarii, polițiștii ori funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciarelor s-au aflat într-una din situațiile definite ca fiind vechime în serviciu sau vechime în muncă, stagiul de cotizare și perioade asimilate.

Stagiul de cotizare este format din perioadele de timp în care beneficiarii au datorat/plătit contribuții de asigurări sociale de stat în sistemul public de pensii.

La nivelul Casei de Pensii Sectoriale a M.A.I. au fost deschise drepturi la pensie de serviciu - anticipată parțial - unor cadre militare și polițiști, clasafi în baza unor decizii medicale, care, pentru îndeplinirea condiției de vechime efectivă (de minimum 20 ani) prevăzută pentru obținerea acesteia, în situația în care nu aveau vechimea necesară, au procedat, anterior solicitării de a fi trecuți în rezervă, la cumpărarea unor perioade de vechime, prin încheierea unui contract de asigurare socială.

Referitor la clarificarea unor aspecte privind categoriile de persoane care pot încheia contracte de asigurare socială, conform art. 1, alin. (1) din O.U.G. nr. 163/2020, Casa Națională de Pensii Publice, la solicitarea Casei de Pensii Sectoriale a M.A.I., a emis un punct de vedere, prin adresa cu nr. 424417/04.11.2020, unde menționează:

(...)Potrivit dispozițiilor art. 1 alin (1) din ordonanța susmenționată, prin derogare de la prevederile din Legea nr. 263/2010, referitoare la asigurarea în sistemul public de pensii în baza unui contract de asigurare și ale Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la contribuabilii sistemului public de pensii, persoanele care nu au calitatea de pensionari pot efectua plata contribuției de asigurări sociale pentru perioade de cel mult 6 ani anteriori lunii încheierii contractului de asigurare, în care persoana nu a realizat stagiul de cotizare sau stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii sau într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia, în țară, în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaționale în domeniul securității sociale(...)

Precizăm că la art.II alin (1) din O.U.G. nr.163/2020 și la art.1 din Modelul Contractului de asigurare, se menționează că obiectul contractului este asigurarea în sistemul public de pensii, în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă(...).

¹³ privind pensiile militare de stat cu modificările și completările ulterioare;

Totodată, Casa de Pensii Sectorială a M.A.I., la solicitarea Direcției Audit Public Intern nr. 554049/22.08.2023, privitoare la clarificarea aceluiași aspecte anterior menționate, a reiterat aceleași precizări din legislația incidentă invocate și în punctul de vedere emis de Casa Națională de Pensii Publice, aducând și unele detalieri, precum:

(...) În condițiile în care un cadru activ apelează la prevederile O.U.G. 163/2020 și i se eliberează adeverințe cu stagiile de cotizare astfel cum am menționat anterior, vechimea efectivă se va calcula cu luarea în considerare a perioadelor în cauză, la stabilirea pensiei de serviciu (pensie limită de vârstă, anticipată sau anticipată parțială).

Totodată facem precizarea că potrivit art.18 alin. (2) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, la împlinirea vârstei standard de pensionare, prevăzute de lege, pensia de serviciu anticipată parțială devine pensie de serviciu pentru limită de vârstă, iar cuantumul pensiei militare se recalculează prin raportare la vechimea cumulată calculată la data trecerii în rezervă ori a încetării raporturilor de serviciu.

În această situație la data transformării pensiei de serviciu anticipată parțială în pensie pentru limită de vârstă, conform Legii nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, se valorifică și vechimea civilă, respectiv contractul de asigurare socială (...).

Menționăm faptul că D.A.P.I., a solicitat prin adresa nr. 554048/22.08.2023, Direcției Generale Management Resurse Umane, prin raportare la atribuțiile acestuia, analiza aspectelor privind posibilitatea cumpărării de vechime în vederea întregirii stagiilor minime de cotizare necesare în vederea deschiderii drepturilor la pensie de serviciu anticipată parțial.

Potrivit art. 1 alin. (1) din O.U.G. nr. 163/2020 pentru completarea art. 159 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și pentru adoptarea unor măsuri în domeniul asigurării unor persoane în sistemul public de pensii, persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute de acest act normativ pot efectua plata contribuției de asigurări sociale pentru perioade de cel mult 6 ani, aceste perioade fiind considerate stagiu de cotizare în sistemul public.

În considerarea celor de mai sus, la stabilirea pensiei de serviciu, așa cum este definită la art. 15 din Legea nr. 223/2015, Casa de Pensii Sectorială analizează condițiile de vechime efectivă care poate fi formată atât din vechime în serviciu, vechime în muncă, perioade asimilate, cât și din stagiu de cotizare, dobândit ca urmare a achitării de către beneficiari a contribuției de asigurări sociale potrivit prevederilor O.U.G. nr. 163/2020.

În sistemul public de pensii perioadele anterior menționate și anume cele dobândite din stagiul de cotizare, pot fi utilizate doar la obținerea pensiei pentru limită de vârstă, întrucât prevederile actelor normative ce reglementează pensiile publice sunt diferite față de prevederile pensiilor militare de stat.

Mai mult, art. 3 alin. (1) din modelul de contract de asigurare prevăzut la Anexa nr. 1 la O.U.G. nr. 163/2020, reglementează doar în sarcina casei de pensii teritoriale civile obligația valorificării, la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, a stagiului de cotizare realizat în baza acestui contract de asigurare socială și a venitului asigurat care a constituit baza de calcul a contribuției de asigurări sociale conform prezentului contract.

În ceea ce privește pensia de serviciu anticipată parțial, condițiile minime de acordare referitoare la vechime, sunt ca solicitantul să aibă 20 de ani vechime efectivă în muncă, din care 10 ani să fie vechime în serviciu.

La nivelul entității, în cuprinsul vechimii efective pot fi incluse perioade formate din vechime în serviciu, vechime în muncă, stagiul de cotizare, dobândit și ca urmare a încheierii unui contract de asigurări sociale potrivit O.U.G. nr. 163/2020 și alte perioade asimilate.

Precizăm aspectul că, în aplicația informatică de la nivelul entității auditate, în care sunt introduse datele necesare generării buletinului de calcul a pensiei, la secțiunea vechime, apar câmpurile vechime în serviciu (militar în termen, militar, m.a.b.c/f.a.c, polițisti) și vechime civil (civil, șomaj), neexistând obligativitatea a fi introdusă distinct vechimea obținută ca urmare a încheierii unui contract de asigurare, acolo unde este cazul în raport cu prevederile art. 4 alin. (1) din O.U.G. nr. 163/2020.

Potrivit dispozițiilor art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, „Între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș.

Totodată, art. 26 alin. 2 din Legea nr. 263/2010 privind pensiile militare de stat prevede că: „Între sistemul pensiilor militare de stat și sistemul public de pensii precum și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă și vechimea în serviciu, în vederea deschiderii dreptului la pensie în condițiile alin. (1)¹⁴

¹⁴ Art. 26 alin (1): Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special care la data trecerii în rezervă sau a încetării raporturilor de serviciu nu îndeplinesc condițiile de acordare a unei pensii prevăzute de art. 14 lit. a și b deschiderea dreptului la pensie se efectuează mai întâi de către sistemul în care îndeplinește condițiile cumulative de pensionare, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 19”

Din cuprinsul acestor dispoziții legale rezultă că recunoașterea reciprocă a stagiilor de cotizare are loc doar pentru deschiderea drepturilor de pensie, nu și în ceea ce privește beneficiile specifice acordate potrivit prevederilor legale care reglementează diferite sisteme de asigurări sociale. În aceste condiții reducerea vârstelor standard de pensionare poate fi acordată numai în temeiul actului normativ aplicabil sistemului în care se solicită acordarea pensiei și pensiei și pentru stagiile de cotizare realizate în cadrul acestuia.

Pentru a evita interpretări diferite ale legislației privind deschiderea dreptului la pensie prin cumpărarea de vechime, cu scopul completării stagiilor minime de cotizare necesare pentru pensia anticipată parțial și anticipată, apreciem oportună analizarea în comun a acestor aspecte la nivelul structurilor de specialitate ale M.A.I. și emiterea, după caz, a unor clarificări metodologice corespunzătoare”.

B. Aspecte rezultate din verificarea efectuată la Casa de Pensii Sectorială a M.A.I.

În urma verificării datelor furnizate de către Casa de Pensii Sectorială a MAI¹⁵, a rezultat faptul că, în perioada iunie 2020 - iunie 2024 au fost emise 29.693 decizii de pensie, dintre acestea în cazul a 1.145 au fost încheiate contracte de asigurare cu casele județene de pensii din subordinea Casei Naționale de Pensii (1 dintre acestea având la bază Legea nr. 263/2010, iar celelalte O.U.G. nr. 163/2020).

Din totalul de 1.145 de contracte, 1.076 au fost încheiate de către foști angajați ai MAI, iar 69 de către foști angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor.

În ceea ce privește contractele încheiate de către angajații MAI, trebuie subliniat faptul că un număr de 9 astfel de contracte nu au fost valorificate la CPS, la deschiderea dreptului de pensie din diferite motive: documentele din care rezultă cumpărarea stagiilor de cotizare nu au fost depuse la CPS, dosarul a fost respins de CPS, a fost acordată pensie de invaliditate, persoana în cauză încă nu a solicitat deschiderea dreptului la pensie de serviciu, etc.

Astfel, din verificarea dosarelor de pensie a reieșit că dintre cele 1.067 de contracte valorificate de către angajații MAI pentru deschiderea dreptului la pensie, în 61 de cazuri aceștia aveau vocația de a accesa dreptul la pensie de serviciu (pentru limită de vârstă sau anticipată parțială, după caz) indiferent dacă încheiau sau nu contracte de asigurare socială.

Astfel, au rămas în analiză 1.006 dosare de pensie care au la bază adeverințele emise în baza contractelor de asigurare socială, dintre acestea un număr de 249 au fost

¹⁵ prin adresa înregistrată la nivelul CCM cu nr. 716226/26.07.2024

utilizate la deschiderea drepturilor de pensie „*pentru limită de vârstă*”, iar 757 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”, după cum urmează:

1. IGSU și unitățile subordonate: 680, din care 88 pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*” și 592 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

2. IGJR și unitățile subordonate: 162, din care 50 pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*” și 110 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

3. IGPR și unitățile subordonate: 74, din care 65 pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*” și 9 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

4. IGPR și unitățile subordonate: 67, din care 38 pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*” și 27 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

5. DGPI: 9, toate pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

6. Unități pentru care DGMRU asigură gestiunea resursei umane: 7, din care 1 pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*” și 6 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

7. IGI: 5, din care 4 pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*” și 1 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

8. DGPCÎ: 3, din care 2 pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*” și 1 pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

9. DM: 1, pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”;

10. CS DINAMO: 1, pentru deschiderea dreptului de pensie „*pentru limită de vârstă*”;

11. IGAV: 1, pentru deschiderea dreptului de pensie „*anticipată parțială*”.

În concluzie, din evaluarea datelor și informațiilor s-a constatat că în perioada 2020-2024, C.P.S. a MAI a emis 29.693 decizii de pensie, dintre aceste în cazul a 1.006 dosare cadrele au valorificat stagiile de cotizare cumpărate/plătite pentru deschiderea dreptului la pensie de serviciu „*pentru limită de vârstă*” (249) și „*anticipată parțială*” (757).

Totodată, din verificări a rezultat faptul că dintre cele 1.006 contracte valorificate de către angajații MAI, un număr de 905 au fost încheiate anterior trecerii în rezervă/încetării raporturilor de serviciu și au fost valorificate pentru deschiderea dreptului la pensie de serviciu, iar un număr total de 162 au încheiat contractele de asigurare sociale ulterior datei trecerii în rezervă/încetării

raporturilor de serviciu cu MAI. Stagiul de cotizare realizat în baza acestor din urmă contracte, a fost valorificat în vederea deschiderii dreptului la pensie militară de stat, de Casa de pensii Sectorială (100 au beneficiat de pensie de serviciu – *anticipată parțială*, iar un număr de 62 au beneficiat de pensie de serviciu – *pentru limită de vârstă*).

O altă situație identificată care a determinat încheierea unor contracte de asigurare socială, ulterior trecerii în rezervă, a fost consemnarea, de către structura de resurse umane a unității de proveniență a polițistului/militarului, în ordinul de trecere în rezervă a unei vechimi efective *eronată (mai mare)*. Cauza acestei greșeli s-a datorat interpretării eronate, de către lucrătorii de resurse umane, a documentelor care au atestat vechimea civilă, în concret a fost luată în calcul întreaga lună calendaristică, deși în cartea de muncă sau adeverințe eliberate de CNPP erau menționate „*zile precizate*” în care persoana respectivă a fost asigurată.

Exemplificăm: dosarul de pensie privind pe numitul [REDACTAT] din cadrul ISUJ Mehedintzi, în care s-a constatat faptul că în ordinul de trecere în rezervă a fost consemnată o vechime efectivă de 20 ani, 2 luni și 8 zile. Ulterior, CPS a verificat documentele existente la dosarul de pensie și s-a stabilit o vechime mai mică, respectiv 19 ani 9 luni și 22 zile, ceea ce presupunea că lucrătorul nu putea beneficia de pensie de serviciu, nefiind îndeplinită condiția de vechime efectivă de cel puțin 20 de ani. Astfel, militarul în cauză a cumpărat 3 luni stagiul de cotizare, iar conform buletinului de calcul care a stat la baza emiterii deciziei de pensie¹⁶ a rezultat o vechime de 20 ani, 0 luni și 28 zile.

Un element important de precizat este că toate cele 757 de decizii de pensie au avut la bază emiterea Deciziilor comisiilor de expertiză medico-militară de clasarea ca „*inapt*” sau „*apt limitat*”. Astfel, polițiști/militari au fost trecuți în rezervă de drept („*inapt*”) ori la cerere în cazul personalului militar („*apt limitat*”), iar în temeiul art. 16 și art. 18 din Legea nr. 223/2015 au solicitat pensie de serviciu fie „*pentru limită de vârstă*”, fie „*anticipată parțială*”, în funcție de vechimea în serviciu și vechimea efectivă.

De asemenea, în cazul celor 757 decizii de pensie s-a stabilit că polițiști/militari au beneficiat de pensie de serviciu „*anticipată parțială*”, iar la momentul deschiderii dreptului de pensie aveau o vechime în serviciu de cel puțin 10 ani, însă la stabilirea vechimii efective de minimum 20 ani a fost cumulat și stagiul de cotizare cumpărat în sistemul public pentru obținerea pensiei pentru limită de vârstă.

¹⁶ nr. 224593/16.11.2021

Un aspect de interes este faptul că, începând cu 28.03.2024, militarii din cadrul MAI nu mai pot beneficia de pensie de serviciu „*anticipată parțială*” ca urmare a clasării „*apt limitat*”, având la bază Decizii ale comisiilor de expertiză medico-militară, deoarece prin OuG nr. 28/28.03.2024, la art. 109 din Legea nr. 80/1995 s-a introdus un alineat nou¹⁷, care a eliminat acest beneficiu.

III. ASPECTE LEGISLATIVE INCIDENTE ÎN SPETĂ

Având în vedere problematica de referință se impune a se efectua o analiză juridică aprofundată, prin prisma diferitelor momente temporare în care dispozițiile O.u.G. nr. 163/2020 au produs efecte, raportat la acte normative aplicabile personalului MAI, după cum urmează:

A. Potrivit prevederilor art. I alin. (1) și (2) din O.u.G. nr. 163/2020, condițiile pentru încheierea unui contract de asigurare socială, au fost:

„(1) Prin derogare de la prevederile din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la asigurarea în sistemul public de pensii în baza unui contract de asigurare, și ale Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la contribuabilii sistemului public de pensii, persoanele care nu au calitatea de pensionari pot efectua plata contribuției de asigurări sociale pentru perioade de cel mult 6 ani anteriori lunii încheierii contractului de asigurare, în care persoana nu a realizat stagiul de cotizare sau stagiul asimilat stagiului de cotizare în sistemul public de pensii sau într-un sistem de asigurări sociale neintegrat acestuia, în țară, în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state cu care România aplică instrumente juridice internaționale în domeniul securității sociale.

(2) Perioadele de timp pentru care se poate încheia contractul de asigurare socială și efectua plata contribuției de asigurări sociale sunt cele cuprinse între data împlinirii vârstei de 18 ani și data împlinirii vârstei standard de pensionare”;

În cuprinsul art. II este prevăzut faptul că „până la data de 31 decembrie 2024, persoanele prevăzute la art. I pot încheia un contract de asigurare socială în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1. Modelul actului adițional la contractul de asigurare socială este prevăzut în anexa nr. 2.

(2) Contractul de asigurare socială, prevăzut la alin. (1), se încheie între persoana interesată sau, după caz, tutorele, curatorul ori mandatarul acesteia

¹⁷ La articolul 109, după alineatul 16 se introduce un nou alineat, alin. 17, cu următorul cuprins: Dispozițiile art. 85 alin. 1 lit. c) nu se aplică ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor din Ministerul Afacerilor Interne.

desemnat prin procură specială și casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul sau reședința persoanei.

(3) La încheierea contractului de asigurare socială, solicitantul completează o declarație, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3, din care să reiasă că, în perioada înscrisă în contractul de asigurare socială pentru care se solicită asigurarea, îndeplinește următoarele condiții cumulative:

a) nu a avut calitatea de asigurat în sistemul public de pensii sau în alte sisteme neintegrate acestuia;

b) nu a avut obligația asigurării în sistemul public de pensii;

c) la data încheierii contractului de asigurare socială nu are calitatea de pensionar”;

Potrivit prevederilor art. IV alin. (1) „perioadele pentru care persoanele prevăzute la art. I achită contribuția de asigurări sociale se consideră stagiu de cotizare în sistemul public”.

B. Cu privire la data trecerii în rezervă a cadrelor militare dispozițiile art. 85 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, prevede situațiile în care personalul militar poate trece în rezervă sau direct în retragere, după caz.

a) la împlinirea vârstei standard de pensionare pentru limită de vârstă;

a¹) la împlinirea vârstei care conferă dreptul la pensie de serviciu pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare, în condițiile legii;

b) sunt clasati „inapt pentru serviciul militar” de către comisiile de expertiză medico-militară, cu excepția situației în care a intervenit menținerea în activitate în condițiile art. 21 alin. 4;

c) sunt clasati „apt limitat” de către comisiile de expertiză medico-militară, cu excepția situației în care a intervenit menținerea în activitate în condițiile art. 21 alin. 4;

Prin O.u.G. nr. 28/28.03.2024, art. 109 din Legea nr. 80/1995 a modificat prin introducerea unui nou alineat (17), cu următorul cuprins: „Dispozițiile art. 85 alin. 1 lit. c) nu se aplică ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor din Ministerul Afacerilor Interne”, care a eliminat posibilitatea trecerii în rezervă a cadrelor militare ca urmare a clasării „apt limitat” de către comisiile de expertiză medico-militară.

Trecerea în rezervă sau direct în retragere se face din oficiu, în condițiile prevăzute la alin. 1 lit. a), b), d), e), e¹), f), i¹), l), m) și n), la cererea cadrului militar, în situația prevăzută la alin. 1 lit. a¹), la propunerea consiliilor de onoare, în condițiile prevăzute la alin. (1) lit. i) și j), iar în celelalte condiții, la propunerea comandanților unităților din care fac parte, înaintată ierarhic.

Din prisma normelor interne activitatea de trecere în rezervă sau în retragere, după caz, a cadrelor militare este reglementată în **Anexa nr. 7 la O.m.a.i. nr. 177/2016 privind activitatea de management resurse umane în unitățile militare ale Ministerului Afacerilor Interne**, care la art. 50 prevede că:

(1) *Încetarea raporturilor de serviciu are loc în condițiile legii;*

(2) *„Trecerea în rezervă se realizează de la data prevăzută în actul administrativ emis în acest sens sau, în lipsa unei astfel de mențiuni, de la data emiterii acestuia.”*

C. Cu privire la data trecerii în rezervă a polițiștilor dispozițiile art. 69 din **Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului** reglementează condițiile încetării raporturilor de serviciu ale polițiștilor, are loc:

„a) la împlinirea vârstei și a celorlalte condiții necesare pensionării în sistemul public de pensii pentru instituțiile din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale;

b) la pierderea capacității de muncă, în condițiile legii, cu excepția situației în care a intervenit menținerea în activitate în condițiile art. 33¹;

c) la împlinirea limitei de vârstă în grad profesional”.

Din prisma normelor interne încetarea raporturilor de serviciu ale polițiștilor este reglementată în **Anexa nr. 7 la O.m.a.i. nr. 140/2016 privind activitatea de management resurse umane în unitățile de poliție ale Ministerului Afacerilor Interne**, care la art. 26 prevede că:

„(1) Încetarea raporturilor de serviciu are loc în condițiile legii;

(2) Încetarea raporturilor de serviciu se realizează de la data prevăzută în actul administrativ emis în acest sens sau, în lipsa unei astfel de mențiuni, de la data emiterii acestuia”.

De asemenea, prevederile O.m.a.i. nr. 177/2016 și O.m.a.i. nr. 140/2016 sunt coroborate cu Dispoziția¹⁸ Directorului General al DGMRU nr. II/1620/15.09.2015, care în anexa nr. 28 a fost stabilit modelul fișei de personal pentru cazurile de încetare a raporturilor de serviciu/trecere în rezervă sau direct în retragere, ca urmare a împlinirii vârstei standard de pensionare pentru limită de vârstă, a împlinirii limitei de vârstă în grad, a pierderii capacității de muncă, în condițiile legii, a clasării „inapt pentru serviciul militar”, respectiv „apt limitat” de către comisiile de expertiză

¹⁸ privind unele proceduri și formulare utilizate în activitatea de management resurse umane în unitățile ministerului afacerilor interne;

medico-militară, a reorganizării unor unități sau reducerii unor posturi/funcții ori pentru alte nevoi ale MAI.

În fișa de personal, întocmită la nivelul structurilor de resurse umane din cadrul unităților din care aparține ofițerul/agentul de poliție, ofițerul/maistrul militar/subofițerul MAI, sunt consemnate și informațiile referitoare la perioadele de activitate, vârsta, vechimea în structuri militare/poliție și stagiul de cotizare în specialitate.

D. În conformitate cu prevederile art. 3 din Ordinul comun¹⁹ M.A.I. nr. 30 din 12 februarie 2016, ulterior trecerii în rezervă, structura de resurse umane, de la nivelul unității unde militarul/polițistul a fost încadrat, întocmește dosarul de pensie, care îl transmite la C.P.S. pentru emiterea deciziei de pensionare, care cuprinde următoarele acte:

„a) cererea de pensionare prevăzută la art. 61 din Legea nr. 223/2015, cu modificările și completările ulterioare, al cărei model este prevăzut, după caz, la anexa nr. 1, 2 sau 3;

b) fișa de pensie, completată potrivit prezentei metodologii, al cărei model este prevăzut în anexa nr. 4;

c) adeverința/fișa cu locurile de muncă în care a lucrat persoana prevăzută la art. 3 lit. a) - e) din Legea nr. 223/2015, cu modificările și completările ulterioare, și care îi dau dreptul la încadrare în locuri de muncă și activități cu condiții deosebite, speciale și alte condiții, în original;

d) formularul tipizat denumit „Situația veniturilor realizate lunar”, al cărui model este prevăzut la anexa nr. 5;

f) orice alte documente și date necesare stabilirii drepturilor de pensie, prevăzute la art. 4-6”.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 4 din același ordin pentru acordarea pensiei de serviciu, cererea de pensionare, se depune însoțită de următoarele acte doveditoare:

a) carnetul de muncă - în original;

b) carnetul de muncă pentru membrii C.A.P. - în original;

c) carnetul de asigurări sociale pentru agricultori - în original;

d) alte acte prevăzute de lege privind vechimea în muncă sau vechimea în serviciu realizată - în original;

¹⁹ ORDIN COMUN MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE Nr. M.24 din 15 februarie 2016, MINISTERUL AFACERILOR INTERNE Nr. 30 din 12 februarie 2016, SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII Nr. 8.147 din 12 februarie 2016 pentru aprobarea Metodologiei de întocmire a dosarului de pensionare

f) livretul militar - copie certificată de structura care întocmește dosarul de pensionare sau, după caz, alt document care să ateste situația militară;

i) adeverința privind sporurile cu caracter permanent acordate în condițiile legii sau prin contractul colectiv/individual de muncă pentru perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001 - în original;

j) adeverința privind condițiile de muncă deosebite, speciale și/sau alte condiții - în original;

m) brevetul/atestatul de conferire, în copie certificată de structura care întocmește dosarul de pensionare, sau adeverința, în original, din care să rezulte conferirea Semnului onorific În Serviciul Patriei sau similar;

n) adeverințele, întocmite în condițiile legii, privind câștigul salarial lunar brut/net până la data de 1 aprilie 2001 în cazul persoanelor care au avut vechime în muncă în sistemul public de pensii - în original;

p) adeverințe/certificate privind stagiul de cotizare realizat în perioada 1 aprilie 2001-31 decembrie 2015 - în original;

q) adeverințele, întocmite în condițiile legii, privind desfășurarea activității în locuri de muncă încadrate în grupele I și a II-a de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, sau, după caz, adeverințe întocmite în condițiile legii privind condițiile de muncă deosebite și/sau speciale pentru persoanele care au realizat stagii de cotizare în sistemul public de pensii - în original”.

E. Potrivit prevederilor art. 3 lit. e), f), g), h) și j) din Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat, sunt definiți următorii termeni:

„e) vechimea în serviciu - perioada în care o persoană din sistemul de apărare națională, ordine publică și securitate națională s-a aflat în una dintre următoarele situații:

1. a avut calitatea de cadru militar/polițist/funcționar public cu statut special, în activitate;

2. a avut calitatea de militar angajat pe bază de contract/jandarm angajat cu contract/polițist de frontieră angajat cu contract/soldat și gradat voluntar/soldat și gradat profesionist;

3. a îndeplinit serviciul militar ca militar în termen, militar cu termen redus, elev sau student al unei instituții militare de învățământ din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională pentru formarea cadrelor militare/polițiștilor/funcționarilor publici cu statut special, cu excepția învățământului liceal;

f) vechime cumulată - perioadele de timp recunoscute ca vechime în serviciu, vechime în muncă, stagiul de cotizare sau perioade asimilate în vederea obținerii unei pensii în condițiile legii;

g) *vechime efectivă - vechimea prevăzută la lit. f), care nu cuprinde sporurile acordate pentru activitatea desfășurată în condiții deosebite, speciale sau alte condiții de muncă, respectiv grupa I și/sau a II-a de muncă;*

i) *stagiul de cotizare - perioada în care persoanele prevăzute la lit. a)-c) au datorat/plătit contribuții de asigurări sociale de stat în sistemul public de pensii;*

j) *vârstă standard de pensionare - vârsta stabilită de prezenta lege, la care se poate obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege”;*

Dispozițiile art. 14 reglementează categoriile de pensii, după cum urmează:

- „a) pensia de serviciu;*
- b) pensia de invaliditate;*
- c) pensia de urmaș”.*

Totodată, art. 15 prevede că pensia de serviciu poate fi:

- „a) pentru limită de vârstă*
- b) anticipată;*
- c) anticipată parțial”.*

Art. 16 prevede condițiile care trebuie îndeplinite în vederea deschiderii dreptului la *pensie pentru limită de vârstă*, după cum urmează:

- „a) au împlinit vârsta standard de pensionare pentru limită de vârstă;*
- b) au o vechime efectivă de cel puțin 25 de ani, din care cel puțin 15 ani reprezintă vechimea în serviciu”.*

Art. 18 prevede condițiile care trebuie îndeplinite în vederea deschiderii dreptului la *pensie anticipată parțial*, după cum urmează:

„(1) Au dreptul la pensie de serviciu anticipată parțial militarii, poliștii și funcționarii publici cu statut special, în activitate, care au o vechime efectivă de minimum 20 de ani, dintre care cel puțin 10 ani vechime în serviciu, și care se află în una dintre următoarele situații:

a) sunt trecuți în rezervă ori au încetat raporturile de serviciu, ca urmare a reorganizării unor unități și a reducerii unor funcții din statele de organizare, precum și pentru alte motive sau nevoi ale instituțiilor din domeniul apărării naționale, ordinii publice și securității naționale;

b) sunt trecuți în rezervă sau direct în retragere ori au încetat raporturile de serviciu ca urmare a clasării ca inapt sau apt limitat pentru serviciul militar/serviciu de către comisiile de expertiză medico-militară”.

Potrivit art. 25 alin. (1) *„constituie vechime pentru stabilirea pensiei militare de stat în condițiile art. 16-18 și 32 și perioadele recunoscute ca vechime în serviciu,*

vechime în muncă, stagiu de cotizare sau perioade asimilate în condițiile legii, până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Vechimea valorificată pentru stabilirea pensiei militare de stat conform alin. (1) nu se poate valorifica și în sistemul public de pensii sau în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia, în condițiile protocoalelor încheiate între entitățile implicate”.

În cuprinsul art. 26 alin. (1) și (2) este statuat faptul că:

„(1) Pentru militarii, polițiștii și funcționarii publici cu statut special care la data trecerii în rezervă sau a încetării raporturilor de serviciu nu îndeplinesc condițiile de acordare a unei pensii prevăzute la art. 14 lit. a) și b), deschiderea dreptului la pensie se efectuează mai întâi de către sistemul în care îndeplinește condițiile cumulative de pensionare, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 19.

(2) Între sistemul pensiilor militare de stat și sistemul public de pensii, precum și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii dreptului la pensie în condițiile alin. (1)”.

În conformitate cu prevederile art. 64 din Legea nr. 223/2015 admiterea sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie emisă de Casa de pensii sectorială a MAI, în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii. Decizia prevăzută cuprinde temeiurile de fapt și de drept în baza cărora se admite sau se respinge cererea de pensionare, precum și termenul în care poate fi introdusă contestația. Decizia casei de pensii sectoriale se comunică persoanei care a solicitat pensionarea, în termen de 10 zile lucrătoare de la data emiterii.

Drepturilor de pensie se stabilesc și se plătesc, în conformitate cu prevederile art. 63 din același act normativ, alin (1) lit. a) „de la data încetării plății soldelor/salariilor lunare ale militarilor, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special, după caz, a soldei/salariului sau pensiei susținătorului decedat, dacă cererea, împreună cu actele necesare, a fost depusă la casa de pensii sectorială în cel mult 90 de zile de la data ivirii acestor situații; b) din prima zi a lunii următoare celei în care cererea, împreună cu actele necesare, a fost depusă la casa de pensii sectorială peste termenul prevăzut la lit. a).”

Alin. (2) „Pentru persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare ulterior datei ieșirii din rândul militarilor în activitate/încetării raporturilor de serviciu, pensia se stabilește și se plătește cu începere din prima zi a lunii următoare celei în care s-a depus cererea, împreună cu actele necesare, la casele de pensii sectoriale”.

F. Legea nr. 263/2010 privind sistemul public de pensii:

Potrivit prevederilor art. 3 alin. (1) lit. c), p), r), t), v) și din Legea nr. 263/2010, sunt definiți următorii termeni:

c) *contract de asigurare socială* - contractul încheiat, voluntar, între persoane fizice și casele teritoriale de pensii în scopul asigurării în sistemul public de pensii în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau în vederea completării venitului asigurat utilizat la calculul acestei categorii de pensie;

p) *stagiul de cotizare* - perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

r) *stagiul complet de cotizare* - perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie anticipată parțială;

t) *stagiul minim de cotizare* - perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie, la împlinirea vârstei standard de pensionare;

v) *vârstă standard de pensionare* - vârsta stabilită de prezenta lege, pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege."

Art. 6 alin. (2) din același act normativ prevede faptul că „orice persoană se poate asigura în sistemul public de pensii în baza unui contract de asigurare socială, în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă și, după caz, în vederea completării venitului asigurat utilizat la calculul acestei categorii de pensie”

Dispozițiile art. 51 alin. (1) reglementează categoriile de pensii, după cum urmează:

- a) *pensia pentru limită de vârstă;*
- b) *pensia anticipată;*
- c) *pensia anticipată parțială;*
- d) *pensia de invaliditate;*
- e) *pensia de urmaș;*

Potrivit art. 52, „*pensia pentru limită de vârstă se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare prevăzute de prezenta lege*”;

Art. 53 prevede condițiile care trebuie îndeplinite în vederea obținerii dreptului la pensie, respectiv:

„(1) Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei (...);

(2) Stagiul minim de cotizare este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați (...);

(3) Stagiul complet de cotizare este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați”

Art. 62 prevede faptul că:

„(1) Pensia anticipată se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin 8 ani mai mare decât stagiul complet de cotizare prevăzut de prezenta lege.

(3) La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la v.

(4) Quantumul pensiei anticipate se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă”;

La art. 65 sunt stabilite condițiile pentru deschiderea dreptului la pensie anticipată parțială, după cum urmează:

„(1) Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.

(3) La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a)-c).

Potrivit art. 192 alin. (1) *între sistemul public de pensii și sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate acestuia se recunosc reciproc stagiile de cotizare, respectiv vechimea în muncă sau vechimea în serviciu, în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, de invaliditate și de urmaș.*

(2) Perioadele asimilate stagiului de cotizare, prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. b) și c), care constituie și vechime în muncă sau în serviciu în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii se iau în calcul în unul dintre sisteme, în urma exprimării opțiunii de către asigurat”.

G. Jurisprudență²⁰ cu privire la modul de deschidere a dreptului la pensie în sistemul public/pensiilor militare de stat :

²⁰ Decizia nr. 99/2023 a CCR; Decizia nr. 16/2024 a ICCJ;

G.1. Decizia Curții Constituționale nr. 99 din 16 martie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 192 alin. 1 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice:

pct. 16. Analizând această critică, instanța de contencios constituțional constată că autorul și celelalte persoane în raport cu care acesta susține că ar fi discriminat nu se află într-o situație juridică identică sau similară, întrucât autorul excepției dorește să beneficieze de dreptul la pensie anticipată prin recunoașterea vechimii aferente unei perioade lucrate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care are un sistem propriu de asigurări sociale, neintegrat în sistemul public. Prin urmare, atât timp cât cele două categorii de persoane nu se află în situații identice sau similare, legiuitorul poate stabili reguli diferențiate pentru fiecare categorie în ceea ce privește dreptul la pensie anticipată.

În acest context, **Curtea Constituțională A RESPINS**, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și constată că dispozițiile art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

G.2. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 16 din 08 aprilie 2024 referitoare la interpretarea art. 55 alin. 2 corelat cu art. 192 alin 1 din Legea²¹ nr. 263/2010.

Punctul de vedere al completului de judecată²² care a adresat sesizarea:

A. Asupra admisibilității sesizării:

pct.29. Prin încheierea de sesizare se arată că, în esență, problema care se pune este dacă sistemul pensiilor militare de stat este un sistem neintegrat sistemului public de pensii sau este un sistem special integrat.

pct.31. În ceea ce privește pensiile militare de stat, prin art. 132 din Legea nr. 263/2010 s-a reglementat înființarea caselor sectoriale de pensii în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, sistemul pensiilor militare fiind integrat în sistemul public de pensii.

pct.32. Ulterior, prin Legea nr. 223/2015 s-au reînstituit pensiile militare de stat.

pct.33. Cu toate acestea, subliniază instanța de trimitere, normele care stabileau sistemele de pensii neintegrate nu au fost modificate, astfel încât sistemul pensiilor militare nu este declarat ca fiind neintegrat sistemului public.

²¹ privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările ulterioare;

²² din cadrul Curții de Apel Constanța;

pct.34. Având în vedere terminologia folosită de Legea nr. 263/2010 - art. 51 alin. (3¹), art. 55 și 192 -, rezultă că pensiile de serviciu, cum sunt și pensiile militare de stat, constituie o categorie diferită de pensii față de cele din sistemele proprii neintegrate.

pct.35. Din această terminologie, respectiv folosirea a două atribute ale sistemelor de pensii, proprii și neintegrate, poate rezulta că nu există identitate între noțiunile de sisteme proprii și sisteme neintegrate, în sensul că pot exista și sisteme proprii care nu au atributul de „neintegrate”. În caz contrar, nu ar fi fost necesară folosirea ambelor atribute; dacă sistemele neintegrate nu pot fi decât sisteme „proprii”, nu rezultă că, în mod necesar, un sistem „propriu” este și „neintegrat”.

pct.36. Deopotrivă, instanța indică terminologia utilizată în textele art. 25 alin. (2) și art. 26 alin. (2) din Legea nr. 223/2015, arătând că norma juridică se referă la „sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate”, de unde rezultă că aceasta constituie o categorie distinctă de sistemul pensiilor militare de stat.

pct.37. Pe lângă argumentele de interpretare istorică și literală, sunt menționate, ca fiind relevante, și normele care reglementează situația contribuțiilor de asigurări sociale - art. 31, art. 55 alin. (3), art. 110 alin. (5) și art. 122 din Legea nr. 223/2015.

Jurisprudența instanțelor naționale în materie:

A. Jurisprudența națională relevantă

pct.51. În plus, tot prin Ordonanța de urgență nr. 103/2017 a fost introdus alin. (2) al art. 55 din Legea nr. 263/2010. Astfel, în forma aplicabilă în urma acestor modificări, dispozițiile Legii nr. 263/2010 reglementează interdicția valorificării condițiilor speciale în cadrul sistemelor neintegrate în vederea reducerii vârstei standard de pensionare în sistemul public, o asemenea posibilitate fiind prevăzută expres doar pentru stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii.

pct.52. Mai mult, în contextul legislativ actual, sistemul de pensii militare și sistemul public al asigurărilor sociale sunt esențial diferite, context în care și dispozițiile care reglementează relațiile dintre cele două sisteme sunt de strictă interpretare și aplicare.

pct.53. Atât dispozițiile art. 192 din Legea nr. 263/2010, cât și cele ale art. 26 alin. (2) din Legea nr. 223/2015 fac referire doar la recunoașterea stagiilor de cotizare, vechimea în muncă, vechimea în serviciu, fără a asimila munca prestată într-un sistem ca fiind muncă prestată și în celălalt sistem, în aceleași condiții - deosebite sau speciale.

pct.54. Recunoașterea reciprocă a stagiilor de cotizare are loc doar pentru deschiderea drepturilor la pensie, nu și în ceea ce privește beneficiile specifice

acordate potrivit prevederilor legale care reglementează diferite sisteme de asigurări sociale.

pct.56. Această opinie se distinge cu atât mai mult în contextul în care art. 51 alin. (3¹) din Legea nr. 263/2010 face diferențierea între cele două categorii de pensii, respectiv pensii de serviciu, reglementate de legi cu caracter special, și pensii dintr-un sistem propriu de asigurări sociale neintegrat sistemului public de pensii.

pct.57. Atâta vreme cât, prin art. 55 alin. (3), art. 110 alin. (5) și art. 122 din Legea nr. 223/2015, se prevede un drept de opțiune între pensia militară și pensia calculată conform Legii nr. 263/2010, cu recunoașterea în sistemul public de pensii doar a stagiului de cotizare, respectiv a vechimii în muncă sau a vechimii în serviciu, nu și a condițiilor de reducere a vârstelor standard de pensionare, rezultă că sistemul pensiilor militare de stat reprezintă un sistem neintegrat și, prin urmare, reducerea nu poate opera decât pentru stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii, nu și pentru stagiile realizate în sistemele integrate.

Înalta Curte de Casație și Justiție:

pct.81. În sensul amintit, punctele de vedere exprimate de curțile de apel, precum și hotărârile judecătorești atașate acestora evidențiază existența unei orientări jurisprudențiale aproape unanime [și anume, că asigurații care au realizat stagii de cotizare în sistemul pensiilor militare de stat în condiții speciale sau deosebite - grupa I sau II de muncă - nu beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare în condițiile art. 55 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 263/2010], identificându-se o hotărâre judecătorească pronunțată în data de 22 noiembrie 2017 de Curtea de Apel Constanța, prin care se reține că asiguratul, fost cadru militar în sistemul administrației penitenciare, poate beneficia de pensie anticipată, în considerarea art. 55, art. 62 și art. 192 din Legea nr. 263/2010, precum și o decizie pronunțată de Curtea de Apel Craiova, în sensul aplicabilității dispozițiilor art. 77 din Legea nr. 223/2015, în conformitate cu care pensionarii militari care realizează stagii de cotizare în sistemul public de pensii sau care realizează vechime în muncă în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii și care nu au fost valorificate la stabilirea pensiei militare de stat pot solicita stabilirea drepturilor de pensie în sistemul public de pensii ori în sistemele proprii de asigurări sociale neintegrate sistemului public de pensii, în condițiile protocoalelor încheiate între entitățile implicate.

pct.85. Prin raportare la cele semnalate anterior, se observă că punctul de vedere exprimat de instanța de trimitere nu este astfel conceput încât să demonstreze o reală dificultate în a discerne care posibilă interpretare a normei de drept este cea mai adecvată.

pct.86. Din încheierea de sesizare a instanței supreme cu pronunțarea unei hotărâri prealabile se desprinde faptul că prevederile legale aplicabile în speță, și anume cele ale art. 51 alin. (3¹), ale art. 55 și 192 din Legea nr. 263/2010, sunt clare din punct de vedere terminologic, în acord cu argumentele de interpretare istorică și literală a sintagmelor „*sisteme proprii neintegrate*” și „*sisteme proprii de asigurări sociale neintegrate*”, dar și cu normele ce reglementează situația contribuțiilor plătite de personalul militar și care se varsă la bugetul de stat din cuprinsul Legii nr. 223/2015.

pct.87. Singura problemă pe care o semnalează autorul sesizării și care nu are legătură cu conținutul vreunui act normativ se referă la Decizia nr. 99 din 16 martie 2023, pronunțată de Curtea Constituțională, prin care s-a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 18 august 2023.

pct.88. Cu referire la această decizie, instanța de trimitere constată că la punctul 16 din considerente, Curtea Constituțională face o „*mențiune pasageră*” în sensul că Ministerul Afacerilor Interne are un sistem propriu de asigurări sociale, neintegrat în sistemul public, și mai adaugă în sesizare: „*fără ca această chestiune să fi făcut însă obiectul analizei în cauza respectivă, astfel că, în consecință, nu sunt expuse argumente în acest sens*”, pentru ca, la punctul 18, să rețină că: „*referitor la critica autorului excepției în sensul că ar fi discriminate persoanele care se află în situația sa și care nu pot beneficia de dreptul la pensie anticipată, nefiind recunoscut stagiul de cotizare realizat într-un alt sistem de asigurări sociale decât cel public, Curtea reține că nici această critică nu este întemeiată, întrucât aceste dispoziții legale se aplică tuturor persoanelor care se află în aceeași situație juridică cu autorul excepției*”.

În acest context, având în vedere expunerile anterioare, ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE A RESPINS, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: În interpretarea art. 55 alin. (2) corelat cu art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările ulterioare, asigurații care au realizat stagii de cotizare în sistemul pensiilor militare de stat în condiții speciale sau deosebite (grupa I sau II de muncă) beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare în condițiile art. 55 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 263/2010.

IV. CONCLUZII:

4.1. Din evaluarea datelor și documentelor s-a constatat că în perioada 2020-2024, C.P.S. a M.A.I. a emis 29.693 decizii de pensie, dintre acestea într-un număr de 1.067 dosare au fost identificate adeverințe/contracte de asigurare socială emise/încheiate de către polițiștii/militarii cu Casele Județene de Pensii din subordinea Casei Naționale de Pensii (din care 905 au fost încheiate anterior trecerii în rezervă/închietării raporturilor de serviciu, iar 162 ulterior trecerii în rezervă/închietării raporturilor de serviciu cu MAI).

Astfel, în baza plății contribuțiilor de asigurare socială, stabilite la valoarea salariului minim pe economie din perioada când a fost cumpărat stagiul de cotizare, Casele Județene de Pensii au eliberat adeverințe în care au fost trecute perioadele cumpărate, în dreptul fiecărei perioade fiind menționat un codul 34 (*O.u.G. 163/2020 – contract cumpărare vechime*).

Din cele 1.067 cadre ale MAI care au cumpărat stagiul de cotizare în 61 de cazuri aceștia aveau vocația de a accesa dreptul la pensie de serviciu (pentru limită de vârstă sau anticipată parțială, după caz) indiferent dacă încheiau sau nu contracte de asigurare socială.

Astfel, au rămas în analiză 1.006 contracte și a reieșit că 249 au fost utilizate la deschiderea drepturilor de pensie „pentru limită de vârstă” și 757 pentru deschiderea dreptului de pensie „anticipată parțială”.

Un element important de precizat este că toate cele 757 de cereri de pensionare au avut la bază Deciziile comisiilor de expertiză medico-militară de clasare ca „înapt” sau „apt limitat”. Astfel, polițiști/militari au fost trecuți în rezervă de drept („înapt”) ori la cerere, iar doar personalul militar („apt limitat”), context în care în temeiul art. 16 și art. 18 din Legea nr. 223/2015 au solicitat pensie de serviciu „pentru limită de vârstă” ori „anticipată parțială”, în funcție de vechimea în serviciu și vechimea efectivă.

De asemenea, cu privire la toate cele 757 dosare de pensionare s-a stabilit că polițiști/militari care au beneficiat de pensie de serviciu „anticipată parțială”, aveau la momentul deschiderii dreptului de pensie o vechime în serviciu de cel puțin 10 ani, însă vechimea efectivă de minimum 20 ani a fost cumulată și cu stagiul de cotizare cumpărat în sistemul public pentru obținerea pensiei „anticipată parțială”.

Au existat situații când unele cadre ale MAI au fost nevoite să cumpărate de la 1 până la 3 luni stagiul de cotizare întrucât au existat erori materiale rezultate din calculul greșit al vechimii efective de către structurile de resurse umane care au emis ordinul de trecere în rezervă.

Alt aspect de interes este faptul că, începând cu 28.03.2024, militarii din cadrul MAI nu mai pot beneficia de pensie de serviciu „anticipată parțială” ca urmare a clasării „apt limitat” prin Decizii ale comisiilor de expertiză medico-militară, deoarece prin O.u.G. nr. 28/28.03.2024, la art. 109 din Legea nr. 80/1995 s-a introdus un alineat nou, care a eliminat acest beneficiu.

În context, din verificările efectuate la CPS a reieșit că, în perioada 2020-2024 au fost respinse 2 cereri de pensionare²³, care nu au fost contestate în instanță, singura în măsură să se pronunțe pe această chestiune.

Așadar, chestiunea de drept care a intervenit în clarificarea situației supusă analizei este dacă stagiul de cotizare cumpărat în sistemul public de pensie pentru obținerea pensie pentru limită de vârstă, în baza OuG nr. 163/2020, poate fi folosit pentru obținerea pensiei de serviciu „anticipată parțială” în sistemul pensiilor militare de stat, în cazul în care vechimea cumulată era mai mică de 20 de ani.

4.2. Cu privire la această chestiune supusă analizei achiesăm la opinia potrivit căreia stagiul de cotizare obținut în sistemul public de pensii (Legea nr. 263/2010), în baza încheierii unui contract de asigurare socială (OuG nr. 163/2020) poate fi recunoscut în sistemul pensiilor militare de stat (Legea nr. 223/2015), doar în vederea deschiderii drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, pensiei de invaliditate și pensiei de urmaș.

În continuare vom expune argumentele care au stat la baza fundamentării acestei opinii care sunt corelate cu exprimarea mai multor puncte de vedere existente atât în jurisprudența de la nivelul Curții Constituționale a României, cât și de la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv în Decizia CCR nr. 99 din 16 martie 2023, care la pct. 16 menționează faptul că Ministerul Afacerilor Interne are un sistem propriu de asigurări sociale, neintegrat sistemului public; și în Decizia ÎCCJ nr. 16 din 8 aprilie 2024, la cap. 6, jurisprudența instanțelor naționale în materie, la pct. 57 se reține că „(...) sistemul pensiilor militare de stat reprezintă un sistem neintegrat (...)”.

Pe de altă parte, s-a mai distins o altă opinie²⁴ a Curții de Apel Constanța, care precizează faptul că „în ceea ce privește pensiile militare de stat, prin art.²⁵ 132 din

²³ Nr. 228875 – Draghita Iulian Ciprian și nr. 242324 – Novanc Ion Flavius

²⁴ pct. 31, 33 și 34 din Decizia nr. 16/2024 a ÎCCJ;

²⁵ având următorul conținut „(1) Casele de pensii sectoriale se înființează în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, după caz, ca structuri cu personalitate juridică și cu sediul în municipiul București.

(2) Casele de pensii sectoriale prevăzute la alin. (1) sunt succesoare de drept ale structurilor organizatorice responsabile cu pensiile din instituțiile menționate la alin. (1).

Legea nr. 263/2010 s-a reglementat înființarea caselor sectoriale de pensii în subordinea Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Administrației și Internelor și Serviciului Român de Informații, sistemul pensiilor militare fiind integrat în sistemul public de pensii.

Cu toate acestea, subliniază instanța de trimitere, normele care stabileau sistemele de pensii neintegrate nu au fost modificate, astfel încât sistemul pensiilor militare nu este declarat ca fiind neintegrat sistemului public.

Având în vedere terminologia folosită de Legea nr. 263/2010 - art. 51 alin. (3¹), art. 55 și 192, rezultă că pensiile de serviciu, cum sunt și pensiile militare de stat, constituie o categorie diferită de pensii față de cele din sistemele proprii neintegrate".

În concluzie, dacă luăm în considerare situația în care, în perioada iunie 2020 - iunie 2024, pensiile militare de stat au fost asimilate ca sistem propriu neintegrat sistemului public, recunoașterea reciprocă a stagiilor de cotizare, obținute prin încheierea unor contracte de asigurare socială în baza O.u.G. nr. 163/2020, se impunea a fi analizate și din perspectiva prevederilor art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, doar pentru deschiderea drepturilor la pensie pentru limită de vârstă, invaliditate și de urmaș nu și pentru anticipată parțial.

Această concluzie este în concordanță și cu prevederile art. II din O.u.G. 163/2020, care precizează faptul că obiectul contractului de asigurare socială îl reprezintă obținerea pensiei pentru limită de vârstă, context în care recunoașterea stagiului de cotizare între sistemul public și sistemul pensiilor militare se realizează prin coroborarea prevederilor art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 și art. 3 lit. f), g) și i) respectiv art. 25 din Legea nr. 223/2015.

În ceea ce privește „contractul de asigurare socială”, în sensul sistemului public de pensii și alte drepturi sociale, așa cum a fost reglementat de Legea nr. 19/2000, trebuie precizat faptul că, inițial, acesta se adresa exclusiv persoanelor care nu erau asigurate în sistemul public, prin efectul legii. Ulterior²⁶, legiuitorul a stabilit că pot încheia astfel de contracte, în scopul completării venitului asigurat și persoanele care sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii.

Totodată, potrivit dispozițiilor art. II alin. (3) lit. c) din O.u.G. nr. 163/2020 la încheierea contractului de asigurare socială, solicitantul nu trebuie să aibă calitatea de pensionar.

(3) Activitatea caselor de pensii sectoriale prevăzute la alin. (1) este coordonată metodologic de CNPP²⁶, și care a fost abrogat prin O.u.G. nr. 103/2017, începând cu data de 01.01.2018;

²⁶ prin O.u.G. nr. 91/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul protecției sociale;

Așadar, în situația celor 757 decizii de pensionare²⁷ din perioada 2020 - iunie 2024, prin care a fost acordat dreptul de pensie anticipată parțială prin recunoașterea stagiului de cotizare obținut prin încheierea unui contract de asigurare socială, precizăm că se impunea analizarea acestora doar din perspectiva îndeplinirii condițiilor pentru deschiderea dreptului la pensiei pentru limită de vârstă sau invaliditate.

Cu privire la punctul de vedere al Casei de Pensii Sectorială respectiv, incidența prevederilor art. 3 lit. f), g) și i) și art. 25 din Legea nr. 223/2015, **opinăm faptul că aceste prevederi nu pot fi aplicate individual, ci doar în coroborare cu prevederile art. 192 alin. (1) din Legea nr. 263/2010**, deoarece stagiul de cotizare este obținut în baza unui contract de asigurare socială încheiat sub incidența legislației privind pensiile publice.

[illegible]

V. PROPUNERI

Având în vedere considerentele expuse și concluziile rezultate, avem onoarea să vă supunem, spre aprobare, următoarele:

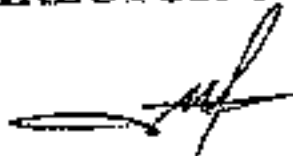
5.1. Înaintarea prezentului raport, în fotocopie, Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, pentru a analiza și dispune potrivit competenței cu privire la incidența prevederilor art. 298 Cod penal - neglijență în serviciu.

5.2. Transmiterea prezentului raport, în fotocopie, Direcției Generale Juridice din MAI pentru ca, împreună cu Casa de Pensii Sectorială a MAI să analizeze oportunitatea introducerii unor acțiuni la instanța competentă în vederea anulării actelor administrative (deciziile privind acordarea pensiei anticipată parțială prezentate la Cap. IV) care au fost emise prin valorificarea unor stagii de cotizare obținute în baza prevederilor O.u.g. nr. 163/2020.

5.3. Clasarea documentelor care au stat la baza verificărilor în arhiva Corpului de Control al Ministrului.

Cu deosebită stimă,

p. DIRECTOR GENERAL

Colonel

Viorel LEFTERACHE